

Portal Województwa Lubuskiego

Organizacje pozarządowe są filarem regionu

Kategoria - Sprawy społeczne

Data publikacji -21 lutego 2025 godz. 12:59

- Bardzo poważnie traktujemy organizacje pozarządowe i cieszymy się, że możemy wesprzeć państwa działania - podkreślał marszałek Marcin Jabłoński w wystąpieniu poprzedzającym wydarzenie z okazji Światowego Dnia Organizacji Pozarządowych.

Wydarzenie odbyło się w piątek, 21 lutego 2025 r. w Sali Kolumnowej w Urzędzie

Marszałkowskim Województwa Lubuskiego z inicjatywy działającej przy marszałku Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego. Wzięli w nim udział przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na terenie regionu, a także członkowie stowarzyszeń zrzeszających NGO.

– Współpraca pomiędzy administracją publiczną, samorządową, regionalną a organizacjami pożytku publicznego, organizacjami pozarządowymi, może przynosić mnóstwo różnorodnych korzyści. Ta kooperacja jest niezbędna, żeby realizować włączające podejście i spowodować, żeby jak największa liczba mieszkańców naszego regionu aktywnie uczestniczyła, świadomie podejmowała działania i różnego rodzaju aktywności w sprawach, które są ważne dla codziennego życia, dla teraźniejszości oraz przyszłości. Chcielibyśmy bardzo, żeby organizacje pozarządowe włączały się różne nasze działania związane z rozwojem regionu w takim najogólniejszym znaczeniu, ale też i w różne konkretne działania –
powiedział marszałek Marcin Jabłoński.

Lubuskie ceni współpracę z organizacjami pozarządowymi i liczy na więcej

Samorząd województwa wielokrotnie mógł liczyć na aktywność i wsparcie organizacji pozarządowych i społeczników – również w sytuacjach kryzysowych. Przykładem jest Lubuskie Samorządowe Centrum Pomocowe utworzone po wybuchu wojny w Ukrainie w 2022 roku. – W Sali Kolumnowej, w której zorganizowaliśmy dzisiaj konferencję, mieliśmy magazyn pomocy dla uchodźców z Ukrainy. To wszystko robili ludzie, którzy podejmowali te aktywności i to poświęcenie najczęściej jako osoby działające w organizacjach pozarządowych, wolontariusze, społecznicy. Bardzo cenimy, szanujemy, wspieramy tę pracę i staramy się podejmować kooperację możliwie na wielu polach. Nawet jeśli wciąż jest jakiś niedosyt, zapewniam, że będziemy pracować nad tym, aby jeszcze skuteczniej wspierać organizacje pozarządowe – mówił marszałek Marcin Jabłoński. Dodał, że potencjał NGO-sów będzie rozwijany i wykorzystywany do jeszcze bardziej skutecznego działania na rzecz rozwoju regionu.

– To pierwsze nasze spotkanie, więc mam nadzieję, że będzie to okazja, by poczynić pewne plany na przyszłość. Będziemy czerpać z państwa doświadczenia, wzorców i dobrych praktyk. Mam nadzieję, że będziemy mogli je wykorzystać także w województwie lubuskim, bo nie wątpię, że w skali kraju dzieje się bardzo dużo ciekawych rzeczy. Bardzo dziękuję, wszystkiego dobrego z okazji Światowego Dnia Organizacji Pozarządowych – powiedział marszałek województwa lubuskiego.

Narodowy Instytut Wolności uruchomi fundusz dla organizacji

Celem konferencji było nie tylko omówienie zakresu i charakteru działalności organizacji pozarządowych, ale też przedstawienie możliwości ich wsparcia z wykorzystaniem środków zewnętrznych. O jednym z programów pomocowych – „Moc Małych Społeczności” opowiedział **Michał Braun, dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.**

– To jest program dla organizacji, które działają lokalnie, w mniejszych miejscowościach i organizacji, które dbają o budowanie kapitału społecznego,

zaufania i odporności społecznej. Ten program jest dla nas swoistym preludium działań związanych z programami na rzecz ochrony ludności, na rzecz budowania właśnie takich społeczności, które łatwo czy szybko reagują na sytuacje kryzysowe, wyposażanie organizacji pozarządowych nie tylko w wiedzę, ale także w sprzęt, który będzie potrzebny im do działania – tłumaczył Michał Braun.

Na program „Moc Małych Społeczności” NIW przeznaczy w 2025 r. 70 milionów złotych. Każdy region – w tym województwo lubuskie – będzie miał w nim zapewnioną własną pulę funduszy. – Chcemy zapewnić osobny „koszyk”, tak żeby organizacje pochodzące stąd nie musiały konkurować z tymi z województw, które mają więcej organizacji, gdzie ta konkurencja jest znacznie większa. Będzie po prostu łatwiej sięgnąć po te środki. Co więcej, w każdym grantie, który będzie wynosił 50 tys. złotych, połowa tej sumy będzie mogła być wydana przez organizacje na wzmocnienie infrastrukturalne. Organizacje, w odróżnieniu od tych takich typowych grantów, które dostają z samorządu, będą mogły kupić sprzęt potrzebny do ich codziennego działania – dodał dyrektor NIW.

Wnioski o wsparcie będzie można składać elektronicznie przez generator SOD. W ramach programu organizacje otrzymają środki w połowie lipca 2025 r.

Szansa na pozyskanie informacji o dostępnej pomocy

W Polsce działa ponad 140 tysięcy organizacji pozarządowych, z czego 4 tysiące to podmioty na obszarze województwa lubuskiego. – Bardzo się cieszę, że z roku na rok są coraz bardziej angażowane w realizację konkretnych zadań publicznych i usług społecznych. Ostatnie lata pokazały, że elastyczność organizacji pozarządowych jest niezwykle ważna w działaniu. To one zazwyczaj były pierwsze w tych sytuacjach kryzysowych, których wszyscy doświadczaliśmy – zwrócił uwagę **Adam Szulczewski, przewodniczący Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego.**

– Światowy Dzień Organizacji Pozarządowych jest obchodzony już po raz dwunasty w ponad dziewięćdziesięciu krajach. Cieszę się, że również województwo lubuskie, Zarząd Województwa Lubuskiego z panem marszałkiem na czele uznał, że to ważna okazja do podkreślenia obecności organizacji pozarządowych w świadomości społecznej czy lubuskiej opinii publicznej. Spotykamy się dzisiaj w gronie ponad 100 organizacji pozarządowych. Mam nadzieję, że otrzymają dzisiaj solidną pigułkę informacji o tym, jak sięgać po środki z NIW-u czy Samorządu Województwa Lubuskiego – dodał przewodniczący RDPP.

Wyjaśnienia ws. kontroli w jednym z lubuskich stowarzyszeń

W czasie konferencji prasowej padło również pytanie o kontrolę Narodowego Instytutu Wolności w stowarzyszeniu „Matecznik Pomocniczości i Dobroci”, z którym jest związany **radny Województwa Lubuskiego Jacek Kurzępa**. Szczegółowe wyjaśnienia w tej sprawie przedstawił dyrektor Michał Braun.

- Jako NIW wydaliśmy oświadczenie ws. kontroli w stowarzyszeniu byłego posła Jacka Kurzępy, dzisiejszego radnego województwa. Po pierwsze, chciałbym powiedzieć, że bardzo mi zależy na tym, aby wydźwięk czy nasza narracja na temat organizacji pozarządowych, czy w ogóle przekaz wobec organizacji pozarządowych, był zawsze pozytywny. Ale niestety mamy takie sytuacje, że powstawały organizacje, które korzystały ze środków publicznych, także Narodowego Instytutu Wolności, i te środki były przekazywane w bardzo wątpliwy sposób i wydawane niezgodnie z prawem. W ostatnich tygodniach jesteśmy obiektem ataku ze strony prawicowych mediów - „Gazety Polskiej” i Telewizji Republika, w których pan Jacek Kurzępa przedstawia skrajnie nieprawdziwe informacje na temat organizacji „Matecznik Pomocniczości i Dobroci”, mówiąc o tym, że jest to mała organizacja, z którą jest jakoś nieformalnie związany. Po pierwsze, „Matecznik” nie jest małą organizacją. Sam minister Gliński przez nich zainwestował prawie 2 miliony złotych. Po drugie, **pan Kurzępa jest skarbnikiem i sekretarzem tego stowarzyszenia, członkiem władz.** Jesteśmy po dwóch kontrolach: kontroli projektu regrantingu dla organizacji młodzieżowych i jednego z merytorycznych programów. **Oczekujemy zwrotu 650 tysięcy złotych z odsetkami.** Wszystkie granty zostały przekazane nieuprawnionym do tego grupom. A co więcej, w ramach projektu prowadzonego była kampania wyborcza. Jedyna publikacja, która została wydana w trakcie projektu (który miał być regrantingiem dla często nieformalnych, lokalnych grup), projektu Lubuska Ofensywa Młodzieżowa, który miał aktywizować młodych ludzi, to jest **12-stronicowa gazetka wydana w okresie wyborów parlamentarnych w 2023 r., w której na każdej stronie jest zdjęcie pana Kurzępy, a na kilku stronach są plakaty wyborcze byłego posła.** W tej sprawie kierujemy zawiadomienie do Państwowej Komisji Wyborczej, bo uważam, że to jest złamanie kodeksu wyborczego. Co więcej, ten grant nigdy nie powinien zostać udzielony. W konkursie pan Kurzępa dostał 68 punktów na 100, podczas kiedy cztery inne organizacje w Lubuskiem złożyły oferty ocenione nawet na 93 punkty - mówił dyrektor Narodowego Instytutu Wolności.

Obchody Światowego Dnia Organizacji Pozarządowych

Wydarzenie zorganizowane z okazji Światowego Dnia Organizacji Pozarządowych otworzył marszałek województwa lubuskiego Marcin Jabłoński, który złożył z tej okazji życzenia obecnym na spotkaniu przedstawicielom organizacji. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem - uczestniczyło w nim ok. 100 przedstawicieli NGO-sów z województwa lubuskiego. Marszałek podkreślał, że to ważne wydarzenie. - Samorząd województwa stara się dać wiele powodów i pokazywać czynem, że wspiera te aktywności m.in. środkami zapisanymi w budżecie województwa. Wielu z państwa aktywnie z tych środków korzysta, prawdopodobnie część z państwa będzie pozytywnie zaskoczonych, jaka duża jest liczba kwot, jakimi staramy się wspierać państwa działania. Oprócz tego są duże środki z Funduszy Europejskich. Mam nadzieję, że będziecie państwo aktywnymi uczestnikami tego całego procesu dystrybucji funduszy unijnych. Chcielibyśmy, aby państwo częściej, skuteczniej i w znacznie w większej skali uczestniczyli w wydatkowaniu pieniędzy unijnych na różnego rodzaju ważne lokalne społeczne sprawy, działania i realizowanie potrzeb z punktu widzenia lokalnych społeczności. Macie często doświadczenie i najlepszą wiedzę, które pozwolą mądrze, efektywnie i optymalnie wydać te środki - mówił marszałek.

Prowadzący spotkanie Adam Szulczewski – przewodniczący Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Lubuskiego – podkreślał, że organizacje pozarządowe to energia, siła, moc działania, moc wyzwalania działań, moc niesienia pomocy. To moc małych i dużych społeczności.

Środki unijne dla NGO-sów

O możliwościach realizacji działań przez NGO z wykorzystaniem Funduszy Europejskich mówił **Jakub Piosik – dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego**. Departament EFS realizuje Priorytet VI - Działania od FELB.06.03 do FELB.06.16, z których w większości o środki mogą aplikować organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu dostępnych jest najwięcej środków – 239 mln euro.

W perspektywie finansowej 2014-2020, w ramach której realizowano Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 (EFS), zawarto łącznie 622 umowy o dofinansowanie projektów, z czego 113 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną wartość dofinansowania 274 545 391,06 zł. W aktualnie realizowanej perspektywie finansowej 2021-2027, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 (EFS) zawarto zaś 85 umów o dofinansowanie projektów, z czego 15 umów z organizacjami pozarządowymi na łączną wartość 135 727 202,23 zł.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą samodzielnie świadczyć usługi społeczne (poprzez Centra Usług Społecznych) lub powierzać ich realizację innym podmiotom, np. organizacjom pozarządowym lub przedsiębiorstwom społecznym. W Lubuskiem powstaje 7 nowych Centrów Usług Społecznych: w Międzyrzeczu, Trzcielu, Trzebielu, Szprotawie, Świebodzinie, Zbąszynku i Zielonej Górze.

Rola Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej

Jednym z celów polityki państwa w zakresie ekonomii społecznej, zdefiniowanym w Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku, jest wspieranie trwałej współpracy podmiotów ekonomii społecznej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych. Współpraca ta jest koordynowana przez Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Program współpracy województwa z NGO

W ramach Programu współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi w 2025 r. w budżecie Województwa Lubuskiego na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe zaplanowano środki w wysokości 11.707.700,00 zł. Priorytetowe działania na realizację zadań publicznych o charakterze regionalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym będą realizowane m.in.:

- w pomocy społecznej, wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- w zakresie promocji województwa w zakresie kultury i sportu,
- na rzecz młodzieży,

- na rzecz ochrony i promocji zdrowia,
- na rzecz osób z niepełnosprawnością,
- w edukacji, kulturze, kulturze fizycznej, turystyce regionalnej i integracji europejskiej,
- w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii,
- na rzecz seniorów,
- na rzecz rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych, w tym rozwoju obszarów wiejskich,
- na rzecz ekologii i ochrony zwierząt,
- w celu przeciwdziałania przemocy domowej.

Jak przygotować dobrą ofertę i jakich błędów unikać?

Podczas spotkania rozmawiano także o tym, jak przygotować dobrą ofertę. Przedstawiono informację o otwartych konkursach ofert ogłoszonych przez Zarząd Województwa Lubuskiego w 2025 r. Głos zabrali przedstawiciele Departamentu Infrastruktury Społecznej, Departamentu Promocji, Turystyki i Sportu, Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Zielonej Górze oraz Biura Współpracy Zagranicznej i Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gdzie tkwi siła organizacji pozarządowych?

W debacie „Silne organizacje pozarządowe”, podsumowującej spotkanie, w stronę osób zaangażowanych w działalność w trzecim sektorze padły m.in. pytania o sposoby wzmocnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi. Zdaniem **prezeski Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych Karoliny Dreszer-Smalec**, ważne są trzy kwestie: dobre prawo, finansowanie oraz dialog obywatelski. – Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych powstała po to, aby te organizacje funkcjonowały w takich ramach prawnych, które ułatwiają, a nie utrudniają im funkcjonowanie. Z drugiej strony celem OFOP jest pokazanie, jak ważną rolę odgrywa zapewnienie odpowiednich środków finansowych. Organizacje bardzo często wyręczają samorządy lokalne, wojewódzkie, z szeregu działań, w których to państwo po prostu nie działa. Są bardziej elastyczne w tym działaniu, odpowiadają na potrzeby, a żeby to robiły, potrzebują źródeł finansowania, które są dostępne w taki sposób, aby proces aplikowania o fundusze nie był trudniejszy niż realizacja zadań. Trzeci punkt to dialog obywatelski – słyszalny i brany na serio – mówiła Karolina Dreszer-Smalec.

Małgorzata Jaskulska, prezeska Chrześcijańskiej Fundacji Rozwoju Osobistego RONDO odpowiedziała na pytanie, czym według niej jest silna organizacja pozarządowa. – Na pewno to jest organizacja świadoma własnych potencjałów, potrzeb, ale też etapów kryzysowych. Myślę, że musimy mieć wiedzę o tym, w jakim sektorze pracujemy. On jest społeczny, ale też obwarowany różnego rodzaju obowiązkami prawnymi i sprawozdawczymi. I tego musimy wzajemnie od siebie się uczyć – mówiła prezeska fundacji. Zaapelowała również o to, aby spotkania lubuskich organizacji pozarządowych odbywały się co roku, aby można było wymieniać między sobą wiedzę, doświadczenia i pozyskiwać informacje o konkursach dotacji dla NGO.

O tym, na jakim poziomie na tle kraju są lubuskie NGOs-y i jak można zwiększyć ich możliwości, mówiła **Magdalena Tokarska, pełnomocniczka wojewody lubuskiego ds. społeczeństwa obywatelskiego**: – Każdy region, każde miejsce ma swoje uwarunkowania. Lubię myśleć o tym, że pewne rzeczy się udają albo nie udają. Czasem bardziej dlatego, że nie było sprzyjających okoliczności – to nie ten czas, nie ci ludzie. I być może dla nas dopiero ten czas przychodzi. Słyszę organizacje, które mówią, że składały wnioski, ale one ciągle były odrzucane, więc przestały pisać. Być może mamy teraz taki efekt, że po złym doświadczeniu przestaliśmy składać wnioski, więc teraz po prostu zachęćmy się w ramach tego spotkania, żeby te wnioski składać. Zachęcam z tego miejsca, żebyśmy wszyscy, jak tutaj jesteśmy, sięgnęli do tych informacji, które dzisiaj widzieliśmy i poszukali swojej przestrzeni.

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Michał Braun podkreślał, że głos organizacji pozarządowych jest ważny w procesie stanowienia prawa i tworzenia wspólnoty. Trzeci sektor powinien odzwierciedlać potrzeby obywateli. – Potrzebujemy organizacji, które reprezentują środowisko, z którym będziemy partnersko współpracować, chociażby w wypracowywaniu dobrego prawa dla organizacji pozarządowych, ale także dobrego prawa w ogóle – mówił dyrektor NIW. Podkreślał, że osoby odpowiedzialne za współpracę z organizacjami pozarządowymi na szczeblu centralnym tworzą Komitet ds. Pożytku Publicznego, który zrzesza wszystkie polskie ministerstwa.